

Columbus

Inhoudsopgave

Handelaar en Zeevaarder	3
De ontdekking van Amerika	6
Was Columbus wel de eerste?	7
Botsing van culturen	9
Kolonisatie	9
Columbusdag	10

Handelaar en Zeevaarder

Christoffel Columbus wordt in 1451 in de Italiaanse stad Genua geboren. Zijn eigenlijke naam is Cristophoro Colombo. Zijn vader is een wolwever en hij wil dat Columbus later óók wolwever wordt. Maar Columbus wil als matroos op zee varen. Als hij 21 jaar is geworden gaat hij als matroos werken voor een handelshuis dat schepen gebruikt om handelswaar te vervoeren. Hij reist naar havensteden in Spanje en Portugal. In 1476 verhuist hij naar Portugal. Daar verdient hij de kost door scheepskarten te tekenen. Ook gaat hij naar de zeevaartschool in Lissabon en wordt hij opgeleid tot zeekapitein. Daar vat hij het idee op om naar het westen te varen om zo Azië te bereiken. **Volgens hem kan dat, omdat de aarde rond is en niet plat zoals bijna iedereen in die tijd denkt.** Je kunt dus niet alleen om Afrika heen Azië bereiken maar door alsmaar naar het westen te varen. Zelfs denkt hij te weten hoe ver het langs die weg is naar Azië.

Hij kan de reis niet helemaal zelf bekostigen, maar hij denkt er wel voldoende geld voor bij elkaar te kunnen krijgen. Daar heeft hij twee redenen voor.

In de eerste plaats kan hij hiermee een nieuwe handelsroute tussen Azië en Europa openleggen. Sinds de kruistochten in de 11e, 12e en 13e eeuw komen via het Midden-Oosten en het Byzantijnse rijk kostbare producten Europa binnen, zoals goud, zijde, nootmuskaat en kruidnagels. Handelaren verdienen er veel geld aan. Dan worden het Midden-Oosten en het Byzantijnse rijk door de Turken veroverd en in 1453 valt ook de hoofdstad Constantinopel (nu Istanbul) in hun handen. Hierdoor wordt de handelsroute afgesneden. Europese handelaren willen deze producten dan over zee aanvoeren. Ook hopen ze de eilanden te vinden waar de nootmuskaat en kruidnagels vandaan komen, de Specerijeneilanden (nu de Molukken). In Europa weet men dat die eilanden er zijn, maar niemand weet waar ze liggen.

Ten tweede denkt Columbus dat zijn project door de uitvinding van het kompas kan worden uitgevoerd. Vóór deze uitvinding moesten zeelieden vlak bij een kustlijn blijven varen om op koers te blijven. Nu kunnen ze ook koers houden in volle zee als er helemaal geen land in zicht is.

Maar als Columbus koning Johannes II van Portugal om geld vraagt voor de expeditie wil die dat niet geven. Hij en vele anderen in die tijd vinden het té gevaarlijk om in westelijke richting de oceaan op te varen.

Wie het tóch probeert, zou met man en muis vergaan in een grote draaikolk of door zeemonsters worden aangevallen, zo gelooft men. Wie geluk heeft, de zeemonsters en draaikolken weet te ontwijken en alsmaar blijft doorvaren, zou uiteindelijk over de rand van de platte aarde vallen. Daarom probeert men liever om Afrika heen de nieuwe handelsroute open te leggen. In 1485 verhuist Columbus naar Spanje.

Columbus hoopt in Spanje wél steun te krijgen voor zijn project. Maar eerst heeft de Spaanse regering andere dingen aan het hoofd. Het Spaanse leger is bezig de Moren te verdrijven die zuidelijk Spanje bezet houden. Maar in januari 1492 zijn alle Moren verjaagd en zijn belangrijke havensteden als Palos weer in Spaanse handen.

Als Columbus koning Ferdinand en zijn vrouw Isabella vertelt over zijn project zijn de koning en vooral ook zijn vrouw enthousiast. Ze beloven de reis te bekostigen. Columbus krijgt de opdracht om eilanden en landstreken die hij in Azië aandoet voor Spanje op te eisen en namens de koning te besturen. Ook vraagt en krijgt Columbus een deel van de opbrengst van handel met deze gebieden.

Met het geld van de koning brengt Columbus drie (tweedehands) schepen en 90 bemanningsleden bij elkaar. Op 3 augustus 1492 vertrekken de schepen vanuit Palos. Na acht weken komen ze bij een eiland aan dat Columbus San Salvador noemt. Het behoort tot de Bahama's en heet nu Guadaloupe. Daarna bezoekt hij andere eilanden. Hij is ervan overtuigd dat de eilanden bij Japan of China horen. Met goud en enkele bewoners die hij op San Salvador gevangen heeft genomen, keert hij terug naar Spanje. Hierna maakt hij nog drie reizen naar wat we nu als het Caraïbische gebied kennen. Ook bereikt hij Midden-Amerika. Tot aan zijn dood in 1506 blijft hij ervan overtuigd dat hij Azië heeft bezocht.

De Ontdekking van Amerika

Op 3 augustus 1492 verlaten drie schepen de haven van Palos, de Santa Maria (= de heilige maagd Maria, 25 meter lang), de Pinta (= de Stip, zo'n 15 meter lang) en de Niña (= het Meisje, eveneens zo'n 15 meter lang).

Op 12 oktober zien bemanningsleden vogels in de lucht, dus moet er land in de buurt zijn. Inderdaad ziet een matroos op de Pinta, Rodrigo de Triana, land. Het blijkt een eiland te zijn, bewoond door een onbekend volk. Columbus noemt dit volk de Taino's. Hij en enkele bemanningsleden gaan aan land om daar naar goud te zoeken. Ze ruilen belletjes en andere kleine voorwerpen voor sieraden. Maar goud is er niet te vinden. Ze dwingen zes Taino's om als gids aan boord te gaan en die brengen de expeditie naar andere eilanden waar misschien wél goud te vinden is. Nadat de Santa Maria op een klip is gelopen, moeten enkele bemanningsleden achterblijven en keert Columbus met de twee andere schepen terug naar Spanje.

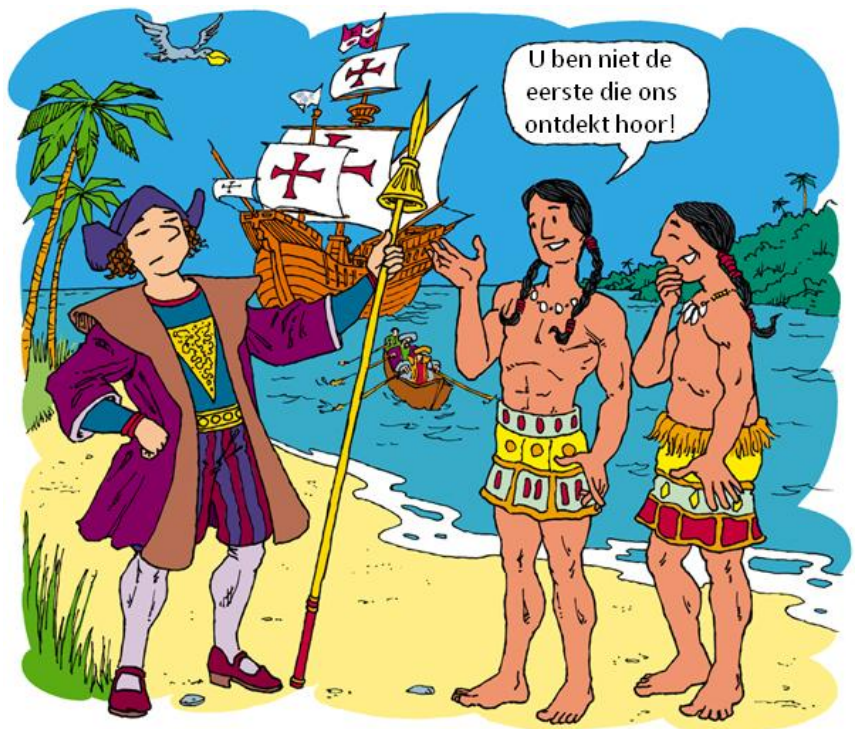

Columbus gelooft dat hij Azië heeft bereikt. De Italiaan Amerigo Vespucci toont echter aan dat het niet zo is en dat Columbus onbekende gebieden heeft ontdekt. In 1507 verschijnt van de Duitse cartograaf Martin Walsee-Müller een boek getiteld *Cartographiae Introductio*. Hierin noemt hij deze gebieden “Americi Terra”, het land van Americo. Hiervan is de naam “Amerika” afgeleid. Zo wordt Columbus bekend als de ontdekker van Amerika. In Spanje, de

Verenigde Staten en de meeste Latijns-Amerikaanse landen wordt de ontdekking van Amerika op 12 oktober 1492 herdacht. In de VS heet het Columbus Day en in Spaanstalige landen Día de la Hispanidad, de Dag van het Spaans-zijn.

Was Columbus wel de eerste? Columbus is niet de eerste mens die Amerika heeft bereikt. De eilanden die hij tijdens zijn reizen aandoet, zijn bewoond. De bewoners, die naderhand indianen worden genoemd, stammen af van mensen uit Mongolië en Siberië die tijdens de laatste IJstijd Amerika zijn binnengekomen. Ze staken daarbij de Beringstraat over naar Alaska. Die stond toen droog, omdat de zeespiegel ruim 100 meter lager was dan nu. Vermoedelijk zijn er ook na de IJstijd mensen uit Azië over zee Amerika binnengekomen, via Kamsjatka en de Aleoeten of Hawaï in het noorden of via de talloze eilanden van Polynesië in het zuiden.

Was Columbus dan de eerste blanke die Amerika heeft bereikt?

De meeste geleerden geloven van niet. Ze vermoeden dat Egyptenaren en Feniciërs in de Oudheid al naar Amerika zijn gevaren om handel te drijven. Volgens oude IJslandse sagen vaart Erik de Rode in 982 van IJsland naar Groenland. Als zijn vriend Bjarni Herjulfson hem vier jaar later daar wil opzoeken raakt zijn schip uit de koers en komt bij een onbekend land terecht. Hij maakt dan rechtsomkeert zonder van boord te gaan en weet Groenland alsnog te bereiken. Later verkent Bjarni met de zoon van Erik de Rode, Leif Erikson, dit onbekende land. In een gebied dat zij Vinland noemen sticht Leif tijdens latere reizen nederzettingen. Die houden geen stand omdat inheemsen de Vikingen telkens aanvallen. Wel wordt in 1005 Snorri geboren, de zoon van Thorfinn, de zwager van Leif Erikson. Hij is voorzover bekend de eerste Europeaan die in Amerika geboren is.

Inmiddels staat nu vast dat er inderdaad

Vikingen in Amerika hebben gewoond. In wat we nu kennen als New Foundland hebben oudheidkundigen restanten van een Viking-nederzetting opgegraven.

Toch heeft Columbus een primeur: van zijn reis in 1492 bestaan nauwgezette verslagen terwijl van eerdere bezoekers en kolonisten in Amerika weinig of niets is overgeleverd.

Botsing van culturen—Eerste contacten met Indianen

Als Columbus op San Salvador aan land komt, denken de Taino's die daar wonen dat hij en zijn bemanningsleden goden zijn. Dat denken ook Maya's, Azteken en Inca's als die voor het eerst met Spaanse zeevaarders in aanraking komen. De Spanjaarden noemen bewoners van gebieden die ze verkennen "indianen", omdat ze ervan overtuigd zijn dat die gebieden bij Zuidoost-Azië horen, en dit deel van Azië wordt Indië genoemd. Naderhand worden alle oorspronkelijke bewoners van Amerika indianen genoemd behalve bewoners in het noorden van Canada; die noemen zich de Inuït en staan ook bekend als Eskimo's.

De eerste ontmoeting van de expeditie van Columbus met de Taino's verloopt vreedzaam. Columbus heeft belletjes en andere kleine voorwerpen meegebracht om te ruilen voor goud en andere waardevolle dingen. Maar als blijkt dat er op San Salvador geen goud te vinden is, neemt Columbus zes Taino's gevangen en dwingt die om ze naar eilanden in de buurt te brengen waar misschien wél goud te vinden is. En als ze goud vinden, dwingen ze de Taino's dat aan hen af te staan. De zes gidsen worden in gevangenschap naar Spanje gebracht en worden de eerste door Europeanen in Amerika buitgemaakte slaven.

Kolonisatie.

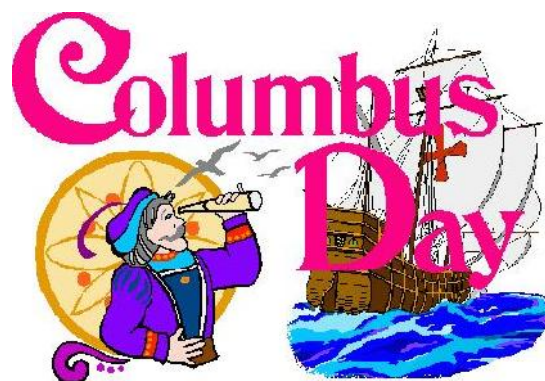
Tijdens de tweede expeditie van Columbus die van 1493 tot 1496 duurt worden 1500 indianen als slaaf naar Europa gevoerd. Hiervan overleven 300 de overtocht niet en de anderen sterven spoedig na aankomst in Spanje. Tijdens de derde reis gaan er ook vrouwen mee naar het Caraïbisch gebied. Ze blijven daar achter in nederzettingen die daar worden gesticht. Na Columbus volgen nog meer Spaanse zeevaarders die land voor de Spaanse koning komen opeisen, de zogeheten conquistadores. De twee bekendste zijn Cortez, die Midden-Amerika in bezit neemt, en Pizarro, die het gebied koloniseert dat nu Peru heet.

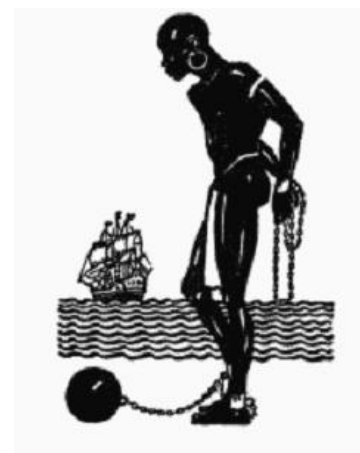
Columbusdag

In de Verenigde Staten wordt de ontdekking van Amerika herdacht op Columbus Day. Voor het eerst gebeurt dat in 1792 in New York. In 1876 verrijst er in Philadelphia een monument voor Columbus. In 1893 wordt er in Chicago een tentoonstelling gehouden ter ere van Columbus. Die is voor een deel betaald door het Congres, het Amerikaanse parlement. Daarna roepen steeds meer staten Columbus Day uit tot een feestdag in de staat en in 1934 bepaalt president

Franklin D. Roosevelt dat Columbus Day een nationale feestdag wordt. Vanaf 1971 heeft iedereen vrij op Columbus Day en wordt de dag op de tweede maandag van oktober gevierd. De ontdekking van Amerika wordt herdacht, omdat hiermee de grondslag is gelegd voor de Verenigde Staten. Door de ontdekking raakte Amerika bekend in Europa en Europeanen kregen de gelegenheid om een nieuw bestaan op te bouwen in een gebied waar nog geen Europeanen zijn geweest. Met moderne werktuigen brengen ze natuurgebieden in cultuur zodat er een bloeiende economie ontstaat. Ook brengen emigranten ideeën mee over vrijheid, gelijkheid, broederschap en democratie. Die hebben gestalte gekregen in het bestuur van de Verenigde Staten. Ten slotte kunnen emigranten uit verschillende landen die soms ook nog vervolgd worden omwille van geloof of politieke ideeën vreedzaam naast elkaar leven. Columbus wordt daardoor een nationale held ofschoon hij nooit in gebieden is geweest die nu tot de VS horen.

Begin jaren '90 van de 20e eeuw verandert het beeld van Columbus sterk, juist als de VS de 500e verjaardag van de ontdekking van Amerika wil vieren. Mensen die van (gemengd) indiaanse of Afrikaanse afkomst zijn, gaan dan hun eigen verhaal vertellen over wat er tijdens en na de reizen van Columbus is gebeurd in Amerika. Ze beschouwen Columbus als een slavenhaler, moordenaar: als een oorlogs-misdadiger. Ook hebben kolonisten uit Europa enorme schade aan het milieu veroorzaakt; oerwouden zijn verdwenen, bizonen en andere dieren uitgestorven. Deze opvattingen krijgen steeds meer aanhang. Daardoor vieren steeds meer Amerikaanse scholen Columbus Day op een andere manier. De heldenverering hoort niet, wordt er dan gezegd. In plaats daarvan wordt de Dag van de Etnische Diversiteit gevierd. Andere mensen vieren de Dag van de Inheemse Volken of Native Americans Day. Zeg maar: de Dag van de Indianen. Dat gebeurt bijvoorbeeld in South Dakota.

Bekende afbeelding van een slaaf met op de achtergrond de Sancta Maria, het schip van Columbus